

Klasa 6a, 6b, 6c

Dział V, temat 3 – Oświecenie w Polsce .

Zapoznaj się z materiałami. Pierwsza część to forma powtórzeniowa o której mówiliśmy w poprzednim rozdziale – przeczytaj dla utrwalenia .

Część druga to najważniejsze informacje na podstawie podręcznika ze str.163-169

Dla szybszego zapamiętania – wykonaj kartę pracy , nie zapomnij wysłać na maila historiasp21dg@gmail.com (na plusa)

Następnie otrzymasz zadania z tematów 1,2,3 – na ocenę w formie kartkówki.

Pamiętaj by pracować w swoim tempie!

Termin wykonania: 8 kwietnia.

Kilka słów przypomnienia... co już wiemy

OŚWIECENIE – XVIII WIEK

Znajdujemy się u progu współczesnego świata. W tym stuleciu miało miejsce kilka kluczowych dla Europy zdarzeń – zarówno w dziedzinie historii, jak i myśli czy nauki. Wówczas ukształtował się współczesny sposób myślenia, powstały potęgi państwowe. Człowiek oświecenia uwierzył we własne siły. Marzy o tym, by zbudować świat szczęścia i rozumu tu i teraz, na ziemi, za życia wierzy w cywilizację, chce używać rozumu, ale i korzystać z rozrywek.

Cztery kluczowe postulaty

- Człowiek jest ważny! Jego najcenniejsze bogactwo to rozum. To rozum powinien służyć do poznawania świata! (racjonalizm).
- Bóg stworzył świat i zostawił go – nie wtrąca się w dzieje ludzkości (deizm).
- Wszystko można i należy poddawać krytyce, badać prawdziwość: czy to twierdzeń nauki, czy rzetelności instytucji (krytycyzm).
- Człowiek powinien badać świat, wciąż dokonywać eksperymentów, by powiększać swą wiedzę o ziemi i życiu.

Oświecenie w Polsce

1. Jednym z największych mecenasów sztuki był [Stanisław August Poniatowski](#)

a. organizował [obiady czwartkowe](#)

b. finansował działalność artystów

2. Polska literatura oświeceniowa

a. jednym z najwybitniejszych pisarzy polskiego oświecenia był [Ignacy Krasicki](#)

b. do najważniejszych twórców literatury politycznej należeli:

– [Hugo Kołłątaj](#)

– [Stanisław Staszic](#)

3. Powstanie **Teatru Narodowego** – 1765 r.

a. powstał z inicjatywy [Stanisława Augusta Poniatowskiego](#)

b. najwybitniejsi polscy dramaturdzy okresu oświecenia:

– [Julian Ursyn Niemcewicz](#) – *Powrót posła*

– Wojciech Bogusławski – *Cud mniemany, czyli Krakowiacy i górale*

4. Sztuka [klasycystyczna](#) w Polsce

a. malarstwo

– [Marcello Bacciarelli](#) – nadworny malarz królewski – malował m.in. portrety

– [Bernardo Bellotto](#) (Canaletto) – malował widoki Warszawy

b. architektura

– wzorowała się na architekturze starożytnej Grecji i starożytnego Rzymu

– najważniejsze zabytki:

Zamek Królewski w Warszawie

Pałac na Wodzie w Łazienkach Królewskich

5. Oświata

- a. w **1773** r. została utworzona [Komisja Edukacji Narodowej](#)
 - było to pierwsze ministerstwo edukacji
 - nadzorowała szkoły na wszystkich poziomach nauczania
- b. szkoły miały kształcić mądrych **obywateli** w duchu **patriotyzmu**
- c. utworzono [Towarzystwo do Ksiąg Elementarnych](#)

KARTA PRACY

Podkreśl jedno wyrażenie w każdym nawiasie, tak aby powstały zdania prawdziwe.

- Druga połowa (XVIII / XIX) wieku to okres rozkwitu oświecenia w Polsce.
- W Rzeczypospolitej w oświeceniu upowszechniły się sztuka i architektura (*barokowa / klasycystyczna*).

Określ, czy podane informacje są prawdziwe. Zaznacz literę „P” przy zdaniach prawdziwych, a literę „F” – przy fałszywych.

Komisji Edukacji Narodowej podlegały wszystkie szkoły w Rzeczypospolitej.	P	F
Organizatorem obiadów czwartkowych był Marcello Bacciarelli.	P	F
Wojciech Bogusławski nazywany jest ojcem polskiego teatru narodowego.	P	F
Julian Ursyn Niemcewicz jest autorem dramatu <i>Powrót pośła</i> .	P	F

Wyjaśnij, dlaczego król Stanisław August Poniatowski jest uważany za mecenasa sztuki.

5. Połącz każdą nazwę instytucji z odpowiednim opisem. Jeden z nich jest niepotrzebny.

Komisja Edukacji •
Narodowej
Towarzystwo do Książ •
Elementarnych
szkoła parafialna •

- Szkoła najniższego stopnia. Uczono w niej czytania, prostych obliczeń, a także zasad higieny oraz podstaw rolnictwa i ogrodnictwa.
- Instytucja utworzona w 1773 roku. Przejęła prowadzenie szkół po zakonie jezuitów. Podlegały jej wszystkie szkoły w kraju.
- Instytucja, która w Rzeczypospolitej zajmowała się przygotowaniem nowoczesnych podręczników.
- Szkoła średniego stopnia. Uczono w niej nie tylko czytania i pisanie, ale również szermierki i jazdy

